

Projektszám: 92öu15	HUF 1 185 000 EUR 118
Pályázó neve: Univ.Prof.Dr. Katharine Sarikakis	Intézménye: Institut für Publizistik- und Kommunikationswissenschaft, Universität Wien
Projektpartner neve: Dr. Hammer Ferenc	Intézménye: Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar
Pályázat címe: Meinungsfreiheit gleich Pressefreiheit?	

A projekt jellege: (kérjük bejelölni)

- Workshop, konferencia
- Publikáció, tananyag
- Kutatási együttműködés
- Oktatási program

Beszámoló/Eredmények

Az Osztrák-Magyar Akció Alapítvány által támogatott, a Bécsi Egyetem Media Governance and Industries Research Lab-je és az ELTE Média- és Kommunikáció Tanszéke előkészítésében és felügyeletével megvalósított projekt célja a kommunikáció-tudomány kutatási eszköztárának, illetve annak hasznosítása bemutatása és átadása volt a diákok számára annak érdekében, hogy azokat a gyakorlat számára is alkalmazhatóvá tegyék.

A résztvevők a szólás- és véleményszabadság kutatási eszközeinek és módszereinek kombinált alkalmazásával, többszintű és többszemponú megközelítésben foglalkoztak a problémakör társadalmi hatásaival. Ezen túlmenően a diákok elsajátították - a hagyományos kutatási megközelítések alapulvételével -, hogy miként elemezzenek és alkalmazzanak kutatási módszereket a specifikus kutatási kérdésüknek megfelelően.

A kétoldalú együttműködés során először is 2016. februárjában, 2 napos workshop keretében, a résztvevők a szólás- és véleményszabadság hat különböző szempontú megközelítésére fókuszáltak:

- a médiatulajdonlás szerkezete és a média-koncentráció foka: mely tartalmak és mely szereplők a meghatározóak;
- véleményszabadság: a média-tulajdonlása és koncentráltóságának foka, illetőleg a kereszt-tulajdonlás (pl. távközlés és média) jellemzői,
- a sajtószabadság: a horizontális és vertikális koncentráció jellemzői Németországban, Ausztriában, Svájcban, illetve Nagy-Britannia, Írország, Spanyolország, Olaszország, Görögország, Magyarország, Lengyelország, Svédország és Norvégia esetében;
- az újságírók védelme – beleértve a társadalmi nemek szerepét is: az újságírók ellen elkövetett gyilkosságok (országoként), a témák bemutatása, amelyek a legkockázatosabbnak mutatkoztak, azon földrajzi területek bemutatása, amelyek a legkevésbé biztonságosak újságírók számára;
- a közszolgálati média szerepe: a közszolgálati média helye és szerepe Európában;
- társadalmi elköteleződés: meghatározott társadalmi ügyek képviselete a médiaszabadság érdekében.

A projekt vezetői a strukturált vita érdekében prezentációk keretében ismertették a projekt elméleti kereteit, illetve bevezetést adtak a szólás- és véleményszabadság tárgyának és elméletének alapjaiba (osztrák partner), valamint a szólás- és véleményszabadság

tud, használjon ábrákat, számokat az álláspontja alátámasztására. Kerülje az üres retorikát és a szóbőszéget!”

A gyakorlat nagy sikert aratott, a diákok vegyes csoportokban (osztrák és magyar) dolgoztak, és a workshop végén minden csoport magas színvonalú prezentáció keretében ismertette munkáját, a téma elmélyült tanulmányozása, illetve a módszertanok elsajátítása és legalább két ország példájának felhasználása alapján.

A workshop eredményeképpen – az elméleti megfontolások elmélyítésén túlmenően – három társadalmi kampány terve készült el (figyelemfelhívás a médiatulajdonlasi koncentráció veszélyeire; az újságírók elleni fenyegetések és zaklatások elleni társadalmi kampány terve a közösségi médiában és a közszolgálati médiában; illetőleg két aktivista-beszéd vázlata az újságírók védelme (a támadások mint az emberiség elleni bűntettek kriminalizálása érdekében), illetőleg a közszolgálati média új finanszírozási modelljének bevezetése érdekében, a szólás- és véleményszabadság védelme és a médiapluralizmus biztosítása szempontjából.

A második workshop 2016. áprilisában, Bécsben került megszervezésre, amelyet megelőzően - az első workshop-pal való folyamatosság megteremtése érdekében - az Aktion projekt keretében szervezett, az adatvizualizáció témakörében előadást tartott az egyik résztvevő a bécsi egyetemen, amely a szólás- és véleményszabadság strukturális korlátainak bemutatását szolgálta. A második napon az európai társadalmi-politikai változások megvitatása, illetőleg a menekült-válság média-reprezentációjának bemutatása került sorra, jövőbeli lehetséges kutatási témák felvetésével.

A projekt-partnerek megítélése szerint a tapasztalatcsere hasznos és eredményes volt, a kétszer két napos workshop-ok megfelelő terepet biztosítottak az elmélyült vitára az osztrák és a magyar diákok és az oktatók között is. A vizsgálati terület további kiszélesítése, illetve a tudományos együttműködés folytatása érdekében a partnerek további együttműködéseket terveznek, erre vonatkozó javaslat is elkészült a második workshop során, amelyet az Osztrák-Magyar Akció Alapítvány számára 2016. októberében be fognak nyújtani.

Publikációs jegyzék:

Publikáció:

Projektnummer: 92öu15		HUF 1 185 000 EUR 118
Antragsteller: Univ.Prof.Dr. Katharine Sarikakis	Institut: Institut für Publizistik- und Kommunikationswissenschaft, Universität Wien	
Projektpartner: Dr. Hammer Ferenc	Institut: Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar	
Titel: Meinungsfreiheit gleich Pressefreiheit?		

Art der Förderung:

- Workshop, Konferenz
- Publikation, Lehrmaterial
- Forschungsprojekt
- Unterrichtsprojekt

Bericht

Ziel des Projekts der Aktion Österreich-Ungarn, das vom Media Governance and Industries Research Lab der Universität Wien und dem Institut für Kommunikation der ELTE Universität, Budapest vorbereitet und durchgeführt wurde, war es, den Studierenden näherzubringen, wie Kommunikationswissenschaft und die Wirklichkeit in Zusammenhang stehen. Es wurde ein gemischter Methodenansatz gewählt, um sich Fragestellungen rund um Meinungsfreiheit anzunähern. Die Aufgabenstellungen haben geholfen, dass die Studierenden auf mehreren Ebenen und durch kombinierte Zugänge soziale Probleme verstehen konnten. Zusätzlich haben die Studierenden gelernt Analysemethoden zu verwenden, die nicht Teil der „traditionellen“ Instrumente der Forschung sind, sowie sie gelernt haben einen passenden methodischen Zugang zu ihrer Problemstellung zu designen sowie anzuwenden.

Im ersten zweitägigen Workshop im Februar 2016 in Budapest haben sich die Teilnehmer auf folgende Aspekte von Meinungsfreiheit konzentriert:

- ***Medienbesitz und Medienvielfalt: Wer sind die größten Medienkonzerne in Europa und welche Sender gehören ihnen.***
- ***Meinungsfreiheit: Verbindungen zwischen Besitzkonzentration und Telekommunikations-Firmen, um die verschränkten Verhältnisse der Industrie darzustellen***
- ***Pressefreiheit: Medienkonzentrationsnetzwerke, die horizontale und vertikale, cross-mediale und cross-industrielle Konzentrationen aufdecken.***
- ***Schutz von JournalistInnen, Genderaspekte inkludiert:*** Wie viele JournalistInnen wurden in welchen Ländern getötet? Welche Themenbereiche waren besonders gefährlich?
- ***Öffentlich-rechtliche Medien:*** Evaluierung und Diskussion der Situation in Europa.
- ***Öffentliches Engagement:*** Design einer Kampagne zur Aufmerksamkeitsgenerierung für medienpolitische Themen.

Zur Anregung der Diskussion und für die Fertigstellung des Projekts wurden von den Projektleitern Vorträge zu den theoretische Konzeptionen des Projekts wie Einführung in Konzepte von Meinungsfreiheit und politische Zielsetzung von Meinungsfreiheit (durch die

vertreten. Wenn Sie können, verwenden Sie Diagramme, Abbildungen, Zahlen, um Ihren Fall zu unterstützen. Vermeiden Sie leere Rhetorik und Ausschweifungen.

Diese Übung war sehr erfolgreich. Die Studierenden haben in gemischten Gruppen (ungarisch-österreichischen Studierende) gearbeitet und am Ende des Workshops leistete jede Gruppe qualitativ-hochwertige Arbeit, und das Ergebnis einer intensiven Auseinandersetzung mit dem Thema und Methodik und Erfahrung aus (mindestens) zwei europäischen Ländern wurde vorgestellt.

Ergebnisse aus dem Workshop (neben der theoretischen Grundlage der Meinungsfreiheit) sind einerseits Entwürfe von drei Kampagnen in sozialen Netzwerken (steigende Bewusstsein für Medieneigentum Konzentration, Kampagne gegen Trolling und Journalisten auf Social Media und in öffentlich-rechtlichen Medien) und andererseits zwei Advocacy-Reden: zum Schutz von Journalisten (für eine Resolution gegen Angriffe gegen Journalisten und diese als potenzielle Verbrechen gegen die Menschlichkeit unter Strafe zu stellen) und auf neue Modelle von öffentlich-rechtlichen Medien, die Pluralismus und Meinungsfreiheit garantieren.

Der zweite Workshop mit den gleichen Teilnehmern fand im April 2016 in Wien statt. Um die Brücke zwischen den beiden Workshops, als Teile des Aktions-Projekts, zu schlagen, hielt einer der Teilnehmer einen Vortrag über Online-Daten Visualisierung, die zur Visualisierung der Forschung an strukturellen Grenzen der freien Meinungsäußerung angewendet werden kann.

Am zweiten Tag des Workshops waren die aktuellen Veränderungen in den gesellschaftspolitischen Entwicklungen in Europa die Kernthemen der Diskussionen und Studienobjekte zur gleichen Zeit. Im Rahmen der Flüchtlingskrise wurden die Darstellungen von Flüchtlingen in den Medien, sowie Bilder, Strategien und Fakten in Bezug auf Migration in Europa diskutiert und Ideen für die zukünftige Forschung vorgestellt.

Die Partner des Projekts bewerten den Austausch als sehr fruchtbar, die beiden 2-Tages-Workshops waren gute Plattformen für den Austausch von Forschungsideen zwischen Studierenden und Forschenden in Ungarn und Österreich. Um das Feld zu erweitern und den wissenschaftlichen Austausch zu stärken, wollen die Partner ihre Zusammenarbeit fortzusetzen; ein Vorschlag für ein Folgeprojekt wurde in der zweiten Sitzung entworfen. Die Bewerbung wird bei der Aktion im Oktober 2016 eingereicht werde

Publikationsliste:

Publikationsverzeichnis:

Datum: 19.10.2016